

FINDS, PERIODS, PEOPLE – ARCHAEOLOGICAL-HISTORICAL OPEN UNIVERSITY

JÓZSEF LASZLOVSZKY¹ – TIBOR ÁKOS RÁCZ² *Hungarian Archaeology*, Vol. 13 (2024), Issue 3, pp. 87–89.

In October, we started the second year of our archaeological-historical open university programme, which had been launched jointly by Central European University's Cultural Heritage Studies programme and the Community Archaeology Association (Közösségi Régészeti Egyesület, KRE in Hungarian) at the beginning of 2024.

Within the biweekly lecture series, invited speakers talk about an archaeological period or a famous find and the related research results. Held in CEU's Nádor 15 building, the series is organised by József Laszlovszky and Tibor Rácz. Presenters and invited contributors are acknowledged academics in the field of archaeology, historical studies, and other disciplines. Observing the objectives of community archaeology, in order to disseminate research findings, some valuable contributions are also made by volunteers who are active in archaeological research through the organising association. Typically, speakers introduce the latest results of their fields in a way that non-experts in the audience can also follow the lectures.

Individual sessions do not focus on issues of archaeological periods in the traditional sense. Instead, they choose topics that enable speakers to demonstrate in a listener-friendly manner how people lived in past centuries and millennia, what archaeological finds have been uncovered from various ages, and how contemporary researchers analyse all this using novel methods. Audiences get a glimpse of what is happening behind the scenes of scientific research, namely in individual research centres. In our sessions, methodological issues are given special attention. We try to demonstrate how our knowledge is obtained, how research is done in the fields covered in the programme. Already in the first year, the lectures were accompanied by discussions and book presentations. The Martin Opitz Publishing House introduced primarily its books on archaeology and art history related to the topic of the given session (Fig. 1).

The first series included landscape and battlefield archaeology, with the latter introducing the results of research into the battles of Muhi and Mohács. Another session was devoted to a highly topical issue: We addressed the problems of early modern and modern archaeology, of which our online journal *Hungarian Archeology* published several articles and which will also be the theme of a conference.

In the thematic sessions, there were talks about medieval trade and communication networks, conflict archaeology, and even about research into gallows and scaffolds, as well as digital archaeology, especially

**LELETEK
KOROK
EMBEREK**
Régészeti-történeti szabadegyetem

A Közép-európai Egyetem Kulturális Örökség Tanulmányok programja és a Közösségi Régészeti Egyesület közös előadás-sorozatát szervez, amelynek keretében kéthetente meghívott régészek, történészek és más kutatók segítségével a hallgatóság megismerhet egy-egy régészeti korszakot, híres leletet, és a hozzájuk kapcsolódó kutatási eredményeket. Az előadók és a felkért hozzászólók a szakma jeles képviselői, akik közérthető módon mutatják be, hogy az elmúlt évszázadokban és évezredekben hogyan éltek az emberek, milyen régészeti leletek kerülnek felszínre az egyes korokból, és mindezt miként vizsgálják korunk kutatói. Az előadásokhoz beszélgetések és könyvbemutatók is kapcsolódnak.

Az előadásorozat előzetes tematikája (az előadások sorrendje változhat):

- Március 25. – Mi a tájrégészet?
- Április 8. – Muhitól-Mohácsig. Csatatér régészet és történelem
- Április 22. – Kereskedelmi és kommunikációs hálózatok a középkorban
- Május 6. – Tatárjárás kori kincsleletek
- Május 27. – Konfliktusrégészet, vesztőhelyek kutatása
- Június 3. – Újkori és jelenkori régészet. Új irányzatok a régészetben
- Június 17. – Digitális régészet, 3D rekonstrukciók, virtuális valóság

Az előadások kezdési ideje: 18:30
Helyszín: Közép-európai Egyetem, 1051 Budapest, Nádor utca 15.

Kérjük, hogy az előadásokra előzetesen regisztráljanak az alábbi címen:
 kozossegi.regeszet@gmail.com

Szervezők: Dr. Laszlovszky József (CEU), Dr. Rácz Tibor Ákos (KRE).
 A program szervezésében részt vesz a Martin Opitz könyvkiadó.

¹ Central European University (CEU), Department of Historical Studies, Vienna-Budapest; e-mail: laszlovj@ceu.edu

² Ferenczy Museum Centre; e-mail: racz.tibor.akos@gmail.com

LELETEK KOROK EMBEREK

Régészeti-történelmi szabadegyetem

Tatárjárás kori kincsleletek

2024. 05. 06.

Előadások:

- Laszlovszky József: Tatárjárás kori kincsek – egy régészeti horizont
- Tóth Csaba: Érmek a tatárjárás kori kincsekben – egy numizmata gondolatai
- F. Romhányi Beatrix: Tatárjárás és kincsek – történelmi megközelítések

Az előadás kezdési ideje: 18:30
Helyszín: Közép-európai Egyetem,
1051 Budapest, Nádor utca 15. – 1. emelet 101-es terem (Quantum terem)

Kérjük, hogy az előadásra előzetesen regisztráljanak az alábbi címen:
kozossegi.regeszet@gmail.com

Szervezők: Dr. Laszlovszky József (CEU), Dr. Rácz Tibor Ákos (KRE).
A program szervezésében részt vesz a Martin Opitz könyvkiadó.

LELETEK KOROK EMBEREK

Régészeti-történelmi szabadegyetem

A római erődök régészeti kutatása

2024. 11. 08.

Könyvbemutató: NYOMVONALAK
A Ferenczy Múzeumi Centrum régészeti kiadványa
A kötetet bemutatják: **Rajna András** és **Patay Róbert**

Előadások:

- Beszéd József: A római katonai építészet sajátosságai és fejlődése Pannoniában
- Borusz Katalin: A római katonaság állomáshelyei Visegrád térségében
- Bózsza Anikó: Ulcisia Castra segédcsoport tábora (Szentendre) kutatása
- Rudán Kata: Élelmiszerellátás a késő római Contra Aquincum (Rákospatak menti) erőd esetében

Az előadás kezdési ideje: 17:00
Helyszín: MűvészetMalom, 2000 Szentendre, Bogdányi utca 32.

Kérjük, hogy az előadásra előzetesen regisztráljanak az alábbi címen:
kozossegi.regeszet@gmail.com

Szervezők: Dr. Laszlovszky József (CEU), Dr. Rácz Tibor Ákos (FMC, KRE).
A program szervezésében részt vesz a Martin Opitz könyvkiadó.

related to 3D reconstruction and virtual reality. Among the sessions focusing on archaeological finds, the event that introduced treasures from the Mongol invasion in Hungary (1241–42) was particularly memorable (Fig. 2).

As presenters, we were pleased to greet our fellow archaeologists Gergely Buzás, Márk Haramza, István Kovács, József Laszlovszky, Balázs Polgár, Miklós Rácz, Tibor Rácz, and Csilla Zatykó, as well as historians Beatrix F. Romhányi, Balázs Nagy, and Katalin Szende. Lajos Négyesi gave an overview of military historical considerations of battlefield research, while Csaba Tóth summarised numismatics research related to the treasures from the Mongol invasion. In addition, we also invited students of archaeology Anna Neválovits and Zsombor Felber to talk about their research.

Contributors to the new series, launched in the autumn of 2024, are extended by the Ferenczy Museum Centre; therefore, sessions are held alternatively in the CEU building in Budapest and the *MűvészetMalom* (ArtMill) building in Szentendre. Topics have been selected on the basis of the preferences of Community Archaeology Association's members and our regular guests.

Lectures in the 2024 autumn term:

- 25 October 17.00, Central European University
The archaeology of medieval ironworking
- 8 November 17.00, Szentendre MűvészetMalom
Archaeological research of Roman forts (Figure 3)
- 22 November 17.00, Central European University
Avar burials and beliefs
- 6 December 17.00, Szentendre MűvészetMalom
Liturgical objects in the Árpadian Age from the perspective of archaeology and art history

Our presenters this term are Veronika Berek, József Beszédes, Katalin Boruzs, Katalin Bózsza, Zoltán Kovács, László Ferenczi, Zsolt Gallina, Bence Gulyás, Péter Langó, József Laszlovszky, Bernát Rác, Tibor Rác, Zsófia Rác, Kata Rudán, Frigyes Szücsi and Ádám Thiele. Some sessions are followed by fieldwork related to the topic discussed and organised by the Community Archaeology Association. Continuing an earlier event in the Pilis and the study of ironworking, which has also been introduced in a recent article in *Hungarian Archaeology*, in October we surveyed the Pomáz-Nagykovácsi area in order to identify and document archaeological phenomena related to medieval ironworking. There are also recent archaeological investigations connected to the lectures on Roman forts. By structuring the series in this way, our aim is to show the theoretical aspects of archaeology in unity with the methods of the actual fieldwork. Thus, this is a true citizen science programme in archaeology: in addition to sharing information and disseminating scientific knowledge, participants are invited to be actively engaged in practically every stage of the research process.